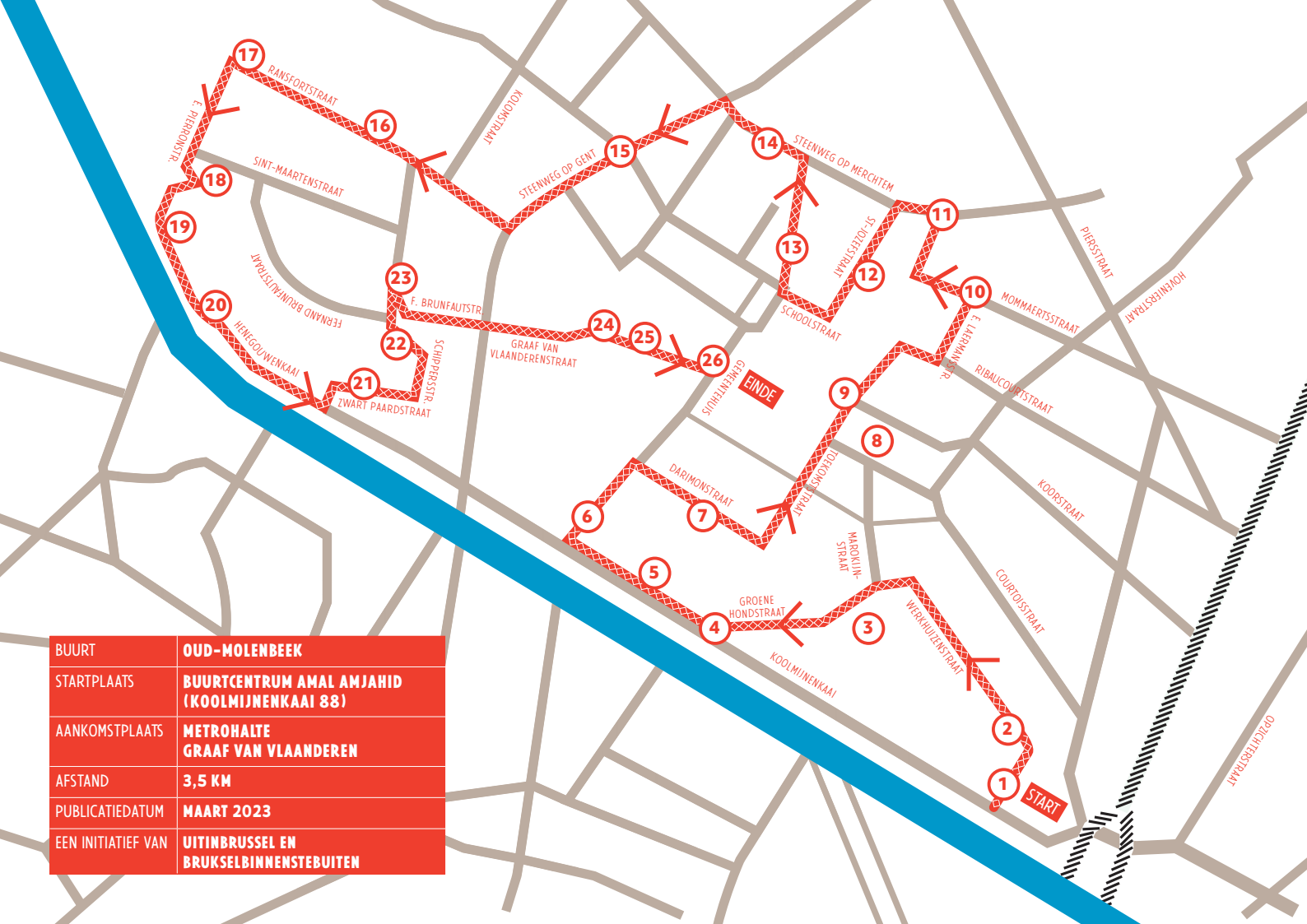

**VAN KANAAL
TOT KLEINE
ZENNE
OUD-MOLENBEEK**

DOE-HET-ZELF WANDELING BRUSSEL

BUURT	OUD-MOLENBEEK
STARTPLAATS	BUURTCENTRUM AMAL AMJAHID (KOOLMIJNENKAAL 88)
AANKOMSTPLAATS	METROHALTE GRAAF VAN VLAANDEREN
AFSTAND	3,5 KM
PUBLICATIEDATUM	MAART 2023
EEN INITIATIEF VAN	UITINBRUSSEL EN BRUKSELBINNENSTEBUITEN

INLEIDING

Deze wandeling verkent het historische centrum van de gemeente Molenbeek. In de 19de eeuw evolueerde dit landelijke dorp tot een industriële voorstad van Brussel. De fabrieken en ateliers trokken duizenden werkozoekenden aan. De bevolking explodeerde en het dorpscentrum werd helemaal volgebouwd. Toen in de jaren 1970 en 1980 de industrie wegtrok, kwam Oud-Molenbeek in een diepe crisis terecht. Hoewel de cijfers voor armoede en werkloosheid nog steeds dieproud kleuren, is er de laatste twintig jaar een positieve evolutie. Wijkcontracten investeren in parken, pleintjes en betere woningen. Oude fabriekspanden krijgen een nieuwe creatieve invulling. Langs het kanaal verschijnen lofts, hippe designzaken en eethuisjes. Wat betekenen deze vernieuwingen voor de Molenbekenaars?

Tip: Elke donderdag zorgt de wekelijkse markt voor extra sfeer!

MULTIFUNCTIONEEL BUURTCENTRUM AMAL AMJAHID

1 BUURTCENTRUM AMAL AMJAHID

Molenbeek is een heel jonge gemeente: bijna 30% van de inwoners is jonger dan achttien jaar. Dit multifunctionele buurtcentrum (2022) biedt ruimte voor groeien en sporten. Het draagt de naam van de Molenbeekse atlete Amal Amjahid, meervoudig wereld- en Europees kampioene jiu-jitsu én een rolmodel voor veel jonge sportievelingen.

De architecten Bogdan & Van Broeck ontwierpen een half verzonken sporthal, een boksclub en een kinderdagverblijf op de bovenste verdieping. Een centrale patio zorgt voor natuurlijk licht, verbinding tussen alle ruimtes en interactie tussen de verschillende gebruikers. De Reuzengalerij waardoor je wandelt vormt een nieuwe overdekte verbinding tussen het kanaal en de achterliggende wijk.

→ Ga bij het buitengaan in de Werkhuizenstraat linksaf tot nummer 25.

2 FOYER EN MIGRATIE_MUSEUMMIGRATION

'Petit Manchester', zoals Molenbeek in de 19de eeuw genoemd werd, trok duizenden verpauperde Vlamingen en Walen aan, op zoek naar werk. De Molenbeekse bevolking explodeerde in een eeuw tijd van 1300 tot zo'n 70.000 inwoners. Molenbeek was toen een van de vijf dichtst bevolkte gemeentes in België, en dat is het nog steeds!

Na WO II zochten de beter betaalde arbeiders en de Belgische middenklasse een ruimere woonst in Hoog-Molenbeek of in de groene rand rond Brussel. 'Gastarbeiders' uit landen rond de Middellandse Zee

FOYER EN MIGRATIE_MUSEUMMIGRATION

namen hun plek in, aangetrokken door de dalende huurprijzen. Maar toen veel bedrijven de deuren sloten, tijdens de economische crisis van de jaren 1970, stakte hun klim op de maatschappelijke ladder. De nieuwe inwoners van Oud-Molenbeek hadden nog geen stemrecht, en dus was er weinig politieke interesse om te investeren in deze buurt. De vzw Foyer (nummer 25) was een van de eerste sociale organisaties die de nieuwkomers onthaalden en ondersteunden via een jeugd- en vrouwenwerking, opleidingen en een sociale dienst.

Intussen wordt de bevolking van Molenbeek steeds diverser: nieuwkomers uit Zwart-Afrika en Oost-Europa vervoegen de bewoners van Maghrebijnse origine. Het MigratieMuseumMigration (nummer 17) is het jongste initiatief van vzw Foyer. Het brengt de Brusselse superdiversiteit in beeld via verhalen, persoonlijke voorwerpen en kunst.

Iets verder in de straat (nummer 3) huist JES Brussels, een vzw die Brusselse kinderen en jongeren ondersteunt op het vlak van vrije tijd, onderwijs, werk, opleiding en welzijn.

→ Ga linksaf in de Beekstraat en wandel tot voor de poort van Taxis Autolux.

3 PARK VAN DE KLEINE ZENNE

Rechts van een vroegere mosterd-fabriek is de ingang van het Kleine Zennepark, met daarboven drie moderne sociale woningen (2012). Wandel er gerust binnen als de poort openstaat!

Halfweg de jaren 1990 begon burgemeester Philippe Moureaux opnieuw te investeren in Oud-Molenbeek. Onder andere via

het systeem van de wijkcontracten. Dat zijn intensieve vierjarige buurtherwaarderingprojecten met budget van het Brussels Gewest. Er kwamen nieuwe crèches, pleinen, sociale- en middenklassewoningen, en hier een parkje met speelzone, op de vroegere bedding van de Kleine Zenne.

Dit middeleeuwse afwateringskanaaltje werd in de 19de eeuw een belangrijke industriële ader voor Molenbeekse bedrijven die water of afvoer nodig hadden. Hoewel overweldigd en gedempt aan het begin van de 20ste eeuw, is het traject nog hier en daar zichtbaar in het stadsweefsel. In het kader van de wijkcontracten proberen gewest en gemeente enkele stukjes vrij te maken en te verbinden tot een luw groen lint doorheen de dichtst bevolkte kanaalwijken.

→ Wandel verder door de Beekstraat en de Groene Hondstraat naar het trottoir voor Les Tissus du Chien Vert (nummer 2).

4 LE PHARE DU KANAAL

De eigenaar van deze hippe kantine en coworkingspace heeft een voorliefde voor oude zeilschepen. Ook zijn stoffenwinkels 'Le Chien Vert' in de buurt zijn in dit thema ingericht.

Waar hipsters nu van hun latte slurpen, werden in de 19de eeuw elke ochtend de laad- en losopdrachten verdeeld onder de Molenbeekse 'débardeurs' (kadearbeiders). 's Avonds kregen ze er hun loon, waarvan een deel meteen weer in de kassa van het café verdween. Het 'Meulebeiks' werkvolk had een slechte reputatie als dronkenlappen en messentrekkers. Om sociale onlusten in de woelige havenwijk te controleren kwam er in 1853, aan de Brusselse kanaaloever, een kazerne voor grenadiers

MOLENGEEK

en karabiniers. Het Klein Kasteeltje is nu een aanmeldcentrum voor asielzoekers.

→ Wandel verder langs de Koolmijnenkaai en ga aan nummer 30-34 even de grote witte poort binnen, tot op de binnenkoer.

5 ANCIENNE MINOTERIE FARCY

Deze gebouwen waren deel van de imposante meelfabriek Farcy, opgericht in 1836 langs het gloednieuwe kanaal naar Charleroi. Honderden arbeiders maalden er graan en maakten er deegwaren en koekjes van. Na de sluiting in 1960 bleven grote delen van de fabriek decennialang leegstaan.

Een van de artistieke pioniers die hier rond het jaar 2000 neerstreken was choreograaf Wim Vandekeybus, op zoek naar bureau- en repetitieruimte voor zijn dansgezelschap Ultima Vez. In zijn kielzog volgden andere kunstenaars, architecten, een fablab en het sociale fietsherstelproject Cyclo. De nieuwe invulling lokt een ander publiek naar de overkant van het kanaal. Zorgt hun komst ook voor opwaardering, met stijgende huurprijzen en dus mogelijke verdringing van de huidige bewoners?

→ Wandel verder tot aan de Sint-Mariestraat, tegenover de witte passerelle over het kanaal.

6 OUDE METROSLEUF

Het kanaal vormde lange tijd een diepe fysieke en mentale barrière tussen Brussel en Molenbeek. Nieuwe bruggen moeten het contact tussen beide oevers verbeteren.

We staan op het dak van de metrolijn die in de jaren 1970 op deze plek werd aangelegd. Aan de

Brusselse kant volgde het traject zoveel mogelijk het stratenpatroon, om huizenafbraak te voorkomen. In Molenbeek – met een minder kapitaalcrachtige en mondige bevolking – koos men voor een open metrosleuf. Van het kanaal tot aan het Bonneviepark werden 180 huizen onteigend en gesloopt. Het litteken werd daarna met een betonnen plaat bedekt. Twintig jaar lang groeiden kinderen en jongeren op rond een langgerekt braakland, dwars door het hart van hun buurt.

Dankzij investeringen in nieuwe woningen, speelruimte en wat groen, evolueert het oude litteken van de metrosleuf stilaan tot een aangename promenade die je naar het historische centrum van Molenbeek leidt.

→ Volg de promenade en neem de eerste straat rechts, de Darimonstraat, tot op het pleintje.

7 MOLENGEEK

Dit poëtische pleintje aan de imposante achtergevel van de vroegere meelfabriek Farcy is ook heraangelegd in het kader van een wijkcontract. Typisch Oud-Molenbeek: een gerestaureerde fabrieksgevel tegenover moderne nieuwbouw, recente sociale woningen naast huurkazernes van meer dan honderd jaar oud... Hoewel de vochtige, donkere arbeidersimpasses rond de fabrieken verdwenen zijn, zijn heel wat Molenbeekse huizen nog steeds te klein en ongezond.

Andere uitdagingen voor de gemeente zijn de grote schooluitval en jeugdwerkloosheid. Ook Ibrahim Ouassari, de oprichter van MolenGeek (nummer 10), had geen succesvolle schoolcarrière. Hij zag wel enorm veel talent en ondermingszin in zijn gemeente. MolenGeek organiseert ICT-opleidingen en omkadering voor jonge

start-ups in de digitale sector. Vanuit een filosofie van kennis delen en samenwerken groeit een sterk netwerk voor jongeren die dat van thuis uit minder meekrijgen. Heel wat van hen vinden hun weg naar ICT-jobs in binnen- en buitenland. De succesformule van MolenGeek kent ondertussen al navolging in Nederland, Italië en Marokko!

→ Volg de Darimonstraat verder. De vele deurbellen en brievenbussen aan de woningen links wijzen op een heel hoge woondichtheid. Ga linksaf in de Toekomststraat en wandel tot voor de kerk.

8 SINT-JAN-DE-DOPERKERK

De oude dorpskerk van Molenbeek was vanwege de bevolkingsexplosie in de 19de eeuw veel te klein geworden. Architect Joseph Diongre, ook bekend van het Flageygebouw in Elsene, ontwierp daarom deze nieuwe art-decokerk (1930) met innovatieve technieken: prefab en gewapend beton. Ga zeker binnen als de deur openstaat. De hoge gewelven zijn adembenemend!

Deze levendige parochie weerspiegelt de Brusselse diversiteit. Pastoor Saniko uit Kameroen ontvangt elke zondag parochianen met Afrikaanse,

Poolse, Italiaanse en ook wat Belgische roots in zijn vieringen. Er zijn goede contacten met de buurtmoskeeën en er is een jaarlijks interreligieus concert.

→ Wandel verder op het kerkplein.

9 PARVIS

De parvis (voorplein) strekt zich uit tot tegen de voorgevel van de kerk en biedt plaats aan evenementen en de populaire markt op donderdag.

Oud-Molenbeek is een hartelijk stukje Brussel. De kans is groot dat iemand je hier spontaan begroet met 'Bienvenue of welkom à Molenbeek!' Niet zonder zelfspot, want veel inwoners beseffen dat hun gemeente gebukt gaat onder een negatieve reputatie. Beantwoord je deze groet, dan heb je veel kans dat er een kort gesprekje volgt. De charme van de wijk schuilt in deze kleine, menselijke ontmoetingen en een spontane cultuur van onderlinge hulp en solidariteit.

De terrassen van de theehuizen rond de parvis worden vooral bezet door mannen. De traditionele scheiding tussen mannen en vrouwen speelt nog een rol in het straatbeeld. Maar een jonge generatie moslima's opent de

SINT-JAN-DE-DOPERKERK

discussie over de plaats en behandeling van meisjes en vrouwen in de publieke ruimte.

→ Neem aan het eind van het plein de Ribaucourtstraat naar rechts en de Eugène Laermansstraat naar links.

10 HUIS VAN CULTUREN EN MOMUSE

Het industriële Molenbeek had arbeiders en ambachtslui nodig die de ingewikkelde ontwerpen van kunstenaars en architecten konden lezen en uitvoeren. Enkele fabriekseigenaars investeerden in deze prestigieuze academie, waar hun werkvolk zich na de uren kon bijscholen.

Sinds 2006 bieden de lokalen onderdak aan het Huis van Culturen en Sociale Samenhang. Met workshops theater, fotografie, dans of muziek voeden ze het lokale talent. Er zijn ook tentoonstellingen, concerten en theateervoorstellingen. Ga er gerust binnen, de bomenrijke binnenplaats is een groene oase in deze buurt. Ook MoMuse, het kleine maar fijne museum over de geschiedenis van Molenbeek, is absoluut een bezoek waard!

→ Neem voor MoMuse de Mommaertsstraat naar links en ga daarna rechtsaf tot op het kruispunt.

11 LA ROSE BLANCHE

La Rose Blanche (Steenweg op Merchtem 53) is een oud volkscafé zoals je er in Brussel niet veel meer vindt. Sinds de jaren 1970 zwaaien twee Griekse broers er de scepter. Hun familie arriveerde in Molenbeek tijdens een van de vroege migratiegolven aan het begin van de 20ste eeuw: na de arme Vlamingen en Walen volgden Italianen, Grieken en Turken. Neem hier een welverdiende rustpauze. De waard serveert hapjes en drankjes aan heel democratische prijzen.

→ Neem de Steenweg op Merchtem linksaf en meteen weer links naar de Sint-Jozefstraat.

12 VAARTKAPOEN

De Vaartkapoen is het gemeenschapscentrum van de Vlaamse Gemeenschapscommissie (VGC) in Molenbeek. Het organiseert sociaal-culturele activiteiten en concerten. Vanaf 2023 zorgt een grondige verbouwing voor een betere link met de wijk via een groene doorsteek, een ruim café en een polyvalente hangar met een glazen gevel. Loop er gerust even binnen!

→ Ga aan het einde van de straat

in de Schoolstraat naar rechts, tot aan het park.

13 BONNEVIE

We staan opnieuw op het dak van de metrosleuf. Je kan van hier tot over het kanaal kijken.

Na de metrowerken sloot de gemeente een deel van het braakland af met betonpanelen, een goedkope remedie tegen sluikstorten. Bijna twintig jaar lang ijverde buurt huis Bonnevie (nummer 40) met ludieke acties, burgerlijke ongehoorzaamheid en politiek overleg voor de aanleg van een speeltuin. Jongeren uit de buurt ontwierpen en bouwden zelf een eerste versie. Sindsdien is deze broodnodige speelruimte geregeld heraanlegd, telkens in samenwerking met de buurt. De meest recente inrichting biedt schaduw en speelplekken voor kleine en grotere kinderen, en gescheiden zones voor rustig en actiever spel. Op mooie dagen is het hier superdruk!

→ Wandel door het parkje tot aan de Steenweg op Merchtem en sla linksaf tot nummer 9.

14 VIER WINDEN

De glazen voorgevel van de Nederlandstalige vrije basisschool Vier Winden zorgt voor meer contact met ouders en voorbijgangers. Na vele jaren als 'concentratieschool' kon ze enkele Nederlands-talige ouders overtuigen om tegelijk hun kinderen in te schrijven. Kansarme en kansrijke kinderen zitten er in dezelfde klas, met Nederlands als gemeenschappelijke taal.

De school zoekt creatieve antwoorden op de pedagogische uitdagingen: ze werkt met graadklassen en geeft geen huiswerk, omdat dat de ongelijke thuiskansen versterkt. En net als veel andere Molenbeekse basisscholen probeert Vier Winden via uitstappen de horizon van de leerlingen te verruimen.

→ Wandel verder tot aan het kruispunt met de Gentsesteenweg en sla linksaf.

15 GENTSESTEENWEG

Dit was van oudsher de economische slagader van Oud-Molenbeek. Met uitzondering van de crisisperiode van de jaren 1970, toen veel Belgische winkeliers wegtrokken en de nieuwe Molenbekaars nog weinig geld te spenderen hadden.

De heropleving startte met de komst van vooral Marokkaans-Belgische bakkers, kruideniers, slagers en meubelverkopers. De kleinhandel

GENTSESTEENWEG

verandert voortdurend van aanzicht, op het ritme van de behoeftes van de consumenten. Je vindt er bazaars naast boetiekjes, exotische en extreem goedkope producten naast chiquere interieur- en modezaken. De jongere generaties besteden meer aandacht aan de inrichting van hun etalage en winkelruimte.

De spectaculaire heropleving werd bekroond door de heraanleg van de steenweg: van twee rijstroken naar één, voetpaden met blauwe hardsteen en een dubbele fietsstrook. Verdere plannen om de heel drukke as nog autoluwder te maken stuiten voorlopig nog op te veel protest.

→ Wandel verder langs de Gentsesteenweg en neem de tweede straat rechts: de Ransfortstraat. Enkele oude houten winkelpuien herinneren aan een verleden als winkelstraat. Via de poort op nummer 27 betreed je een oase van groen en industriële archeologie.

16 LA FONDERIE

La Fonderie (1983) wil als archief en museum het rijke industriële en sociale verleden van Molenbeek doorgeven aan de volgende generaties.

De naam verwijst naar de beroemde bronsgieterij 'La Compagnie des Bronzes de Bruxelles', die hier tussen 1860 en 1977 honderden standbeelden afleverde. De Brabofontein in Antwerpen en Jacob van Artevelde in Gent zijn maar enkele voorbeelden. Maar ook kroonluchters, lantaarnpalen en zelfs de poort van de Brooklyn Zoo werden hier geassembleerd. Kuier gerust even rond. Achterin staan de muren van de imposante giethal nog overeind. Het vergt wat fantasie om je de 19de-eeuwse werkomstandigheden in hitte, rook en oorverdovend lawaai voor te stellen...

→ Sla rechtsaf wanneer je de site

van La Fonderie verlaat. De naam van het eerste steegje rechts 'Cail et Halot', verwijst ook naar een 19de-eeuws metaalbedrijf met internationale allure waar spoorwegmateriaal werd gemaakt. De vroegere fabriekspoort aan het eind van de straat geeft toegang tot het Fonderieparkje, dat er ook pas kwam na jarenlange strijd van buurtbewoners. Drijvende kracht was La Rue asbl, een van de oudste sociale organisaties in Oud-Molenbeek (Ransfortstraat 61). Wandel verder tot op de hoek met de Verrepte-Dekeyserstraat.

17 MEDINA VOOR DE MIDDENKLASSE

De Brusselse ontwikkelingsmaatschappij Citydev bouwde op deze verwaarloosde hoek enkele tientallen gesubsidieerde koopwoningen (2003). Met hun zachtroze kleur, gestapelde volumes en platte daken doen ze een beetje denken aan historische stadswijken in Marokko. Dit was een van de eerste projecten van het Brussels Gewest om meer middenklassegezinnen naar Molenbeek te lokken. Het werd een succes.

→ Neem de Evariste Pierronstraat linksaf, tot op de hoek met de Sint-Maartenstraat.

18 BRUNFAUTTOREN

In de jaren 1960 werd de nood aan betaalbaar wonen 'opgelost' met sociale woontorens. Voor de grondige renovatie (2022) droeg de Brunfautoren de bedenkelijke bijnaam 'de Kartonnen Blok'. De muren waren zo dun dat bewoners de gesprekken van hun burens konden volgen. Tegelijk zorgden de akelige trappenhuisen en de grote afstand tot de straat voor isolement en vervreemding. Met gewestelijke subsidies werd de

BEL MUNDO

Brunfauttoren een voorbeeldgebouw op het vlak van isolatie en energieverbruik. Om het honderdtal woningen en enkele gemeenschappelijke ruimtes te behouden, werd de toren rond de bestaande structuur hoger en breder gemaakt. Nu de kanaalwijk populairder wordt, dreigen de huurprijzen te stijgen. Dankzij kwaliteitsvolle sociale huisvesting kunnen minder kapitaal-krachtige mensen ook in deze buurt blijven wonen.

→ Wandel verder in de richting van het kanaal.

19 BEL MUNDO

De vroegere BelleVue-brouwerij is nog zo'n relict van het industriële verleden dat, na jarenlange leegstand, nieuwe invullingen kreeg. Toerisme, cultuur en sociale economie bieden een antwoord op enkele uitdagingen waar Molenbeek voor staat.

Ben je toe aan een hapje of drankje? Naast het opleidingshotel Belvue op de hoek vind je het gezellige sociale restaurant Belmundo. Wat je op je bord krijgt is biologisch en lokaal gekweekt in de grote moestuin die zich uitstrekt aan de achterkant van het brouwerijgebouw, op de gedempte bedding van de Kleine Zenne. Jazeker, die kwamen we al tegen bij het begin van de wandeling!

Het restaurant en de stadsboerderij zijn onderdeel van de brede sociale werking van de vzw Atelier Groot Eiland, die opleidingen en werkervaring biedt aan mensen die minder makkelijk toegang hebben tot de arbeidsmarkt. Iets verder langs de Henegouwenkaai (nummer 29) vind je hun sympathieke broodjeszaak Bel'O.

→ Wandel verder met het kanaal aan je rechterkant. Opgepast! Je deelt hier de beperkte ruimte met snelle fietsers. Ook hier zorgt een nieuwe passerelle, genoemd naar de

Marokkaanse feministische sociologe Fatima Mernissi, voor een luwe verbinding met het Brusselse stadscentrum.

20 MIMA EN MEININGER

Het Millennium Iconoclast Museum of Art (MIMA, 2016) organiseert boeiende tijdelijke expo's rond urban art. Vanaf hun dakterrassen heb je een fantastisch uitzicht op het kanaal en het nieuwe park aan de Ninoofsepoort (2019), een noodzakelijk en drukbezocht stukje groen in deze zeer dichtbevolkte en kinderrijke buurt. Sinds 2013 ontvangt de Duitse hotelgroep Meininger vooral jonge toeristen en gezinnen in een andere gerestaureerde vleugel van de vroegere brouwerij. De va-et-vient

MIMA

van dit internationale publiek geeft Molenbeek een nieuwe uitstraling.

→ De rij gebouwen langs de Henegouwenkaai (vanaf biowinkel The Food Hub op nummer 23 tot aan de metalen havenkraan even verderop) zullen binnenkort plaats maken voor nieuwe appartementen en lofts. Tot de afbraak kregen ze een tijdelijke artistieke of commerciële invulling. Neem het eerste straatje linksaf (Zwart Paardstraat).

21 KUNSTENAARS- WONINGEN ZWART PAARD

Ook hier (nummer 17) stond een kleinere brouwerij langs de Kleine Zenne. Het Brussels Woningfonds verbouwde ze in 2010 tot een dertigtal atelierwoningen voor kunstenaars en hun gezin. Oud-bouwmeester Olivier Bastin (architectenbureau L'Escaut) zorgde voor een originele en speelse renovatie, die opvalt in dit grauwe achterafstraatje.

Iets verderop doemt links een groot sociale woningencomplex op (1995). Ook een verwezenlijking van Philippe Moureaux, die twintig jaar lang burgemeester was van Molenbeek (1992-2012). Met zijn blinde benedenverdieping en kazerneachtige architectuur draagt het niet echt bij tot sociale interactie met de straat.

→ Sla linksaf in de Schippersstraat.

22 PLACE D'OR

De schaarse publieke ruimte in Oud-Molenbeek wordt tegel voor tegel opgeknappt. De financiering van de heraanleg (2021) van dit jarenlang verloederde pleintje kwam van de stedenbouwkundige lasten die werden betaald voor het nieuwe woonproject op de hoek van de Finstraat en de Brunfautstraat. Ook privépromotoren investeren dus opnieuw in de gemeente. Een stuk van de Schippersstraat werd autovrij om het plein groter en veiliger te maken. De architecten, die zelf aan het plein wonen (nummer 12), bedekten de bodem met een zachte, goudkleurige laag. Daarbovenop kwamen speelse elementen en zitplaatsen, waaraan jonge en oudere gebruikers een eigen invulling kunnen geven. Ondanks de ondergrondse parkeergarage kwamen er ook enkele bomen en groen.

→ Steek de Brunfautstraat over via het zebrapad en wandel in de Finstraat tot voor de kleurrijke woningen rechts (nummers 7-13).

23 L'ESPOIR

Het collectieve woonproject L'Espoir won internationale prijzen voor sociale innovatie en duurzaamheid. In 2004 bracht het buurthuis Bonnevie veertien financieel kwetsbare gezinnen samen rond hun gezamenlijke droom: eigenaar worden van een kwaliteitsvolle nieuwbouwwoning. Ze vormden een spaargroep, zochten subsidies en

GEMEENTEPLEIN

bepaalden mee hoe het gebouw er moest uitzien. Het resultaat: zeven kleurrijke duplexwoningen op het gelijkvloers, en daarbovenop nog eens zeven woningen met houtafwerking, met tuinen en dakterrassen aan de achterzijde.

De bewoners organiseren jaarlijks een straatfeest en om het hoekje toverden ze een sluikstortterrein om tot de schitterende minituin La Majorelle.

Het contrast met de woonkwaliteit in de lange sociale woonblok rechts is groot. Die moest in de jaren 1970 de bewoners herhuisvesten die verdreven waren voor de aanleg van de metrosleuf. Op de 'trompe-l'oeil-terrassen' is nauwelijks ruimte voor een stoel.

→ Keer op je stappen terug, loop linksaf langs de sociale woningen, steek de Gentssteenweg over en wandel tot op het Gemeenteplein. Wie honger heeft kan terecht in het sociaal restaurant Les Uns et les Autres (Graaf van Vlaanderenstraat 13).

24 GEMEENTEPLEIN

Sinds enkele jaren moet de grote openluchtparking op het Gemeenteplein moeizaam wijken voor de zachte weggebruikers. Volgens het 'shared space-principe' verdwijnt elke vorm van wegmarkering. Iedereen beweegt door elkaar, zodat

automobilisten verplicht worden om hun snelheid te matigen. Toch blijven paaltjes en betonblokken nog nodig... De heraanleg moedigde enkele handelaars aan om hun gevels te verfraaien, of er een nieuwe zaak te openen. Thaï Moury (nummer 6) is een voorbeeld van de grootstedelijke culturele mengelmoe: de Belgisch-Marokkaanse eigenaar bereidt met twee Vietnamese koks Thaise gerechten die heerlijk én halal zijn.

→ Wandel tot aan het monument voor het gemeentehuis

25 LA FLAMME DE L'ESPOIR

Na de terreuraanslagen in Parijs en Brussel kwamen inwoners van Molenbeek hier samen om te rouwen en hun afkeuring te uiten. Dit kunstwerk van lokale kunstenaar Moustapha Zoufri herdenkt de slachtoffers. Een vlam van troost, omhuld door arabesken als verwijzing naar de grote emotionele betrokkenheid van de Molenbekenaars.

→ Wandel langs het gemeentehuis tot aan de metro-ingang.

26 GEMEENTEHUIS

Je staat weer op de metrosleuf, waar verleden en toekomst elkaar ontmoeten. De koperen koepel van het gemeentehuis herinnert aan de

ambities van het industriële Molenbeek van de 19de eeuw. Iets verderop rechts, in de richting van het kanaal, biedt een hedendaags glazen gebouw onderdak aan de administratieve diensten. Het luwe steegje erlangs ligt opnieuw op de oude bedding van... de Kleine Zenne.

MEER DOE-HET-ZELF-WANDELINGEN

Brusselbinnenstebuiten en UiTinBrussel maakten samen al meer dan 20 doe-het-zelf-wandelingen in verschillende Brusselse wijken. Je vindt ze in Muntpunt (Munt 6, 1000 Brussel) of online. Druk ze thuis af of download de route op de app.

Muntpunt, Munt 6, 1000 Brussel, 02 278 11 11
info@muntpunt.be • www.muntpunt.be

MEER BRUSSEL

Beleef Brussel. Schrijf je in op de maandelijkse nieuwsbrief van UiTinBrussel, boordevol tips en inspiratie, via www.uitinbrussel.be.

Op stap met een gids? Brusselbinnenstebuiten toont de stad in al haar veelzijdigheid. Ontdek het aanbod via Brusselbinnenstebuiten • 02 218 38 78
onthaal@brusselbinnenstebuiten.be
www.brusselbinnenstebuiten.be